

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення вісімнадцятої сесії
обласної ради сьомого скликання
від 26 червня 2019 року № 9-18/VII

ОБЛАСНА ПРОГРАМА

**розвитку малого і середнього підприємництва
на 2017 - 2020 роки**

Чернігів - 2019

Зміст

Назва розділу	стор.
Паспорт	4
1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма та основні форми контролю за реалізацією заходів та досягненням показників Програми	6
2. Мета та обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми	8
3. Стан розвитку малого і середнього підприємництва в області. Головні завдання та стримуючі фактори	12
3.1 SWOT-аналіз розвитку малого і середнього підприємництва	12
3.2 Аналіз стану та тенденцій підприємництва в області	14
3.3 Перелік пріоритетних напрямків підтримки малого і середнього підприємництва	21
4. Напрями діяльності та заходи Програми розвитку малого і середнього підприємництва	22
4.1 Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності	23
4.2 Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка	26
4.3 Інформаційна та консультаційна підтримка	28
4.4 Формування інфраструктури підтримки підприємництва	34
4.5 Удосконалення системи надання адміністративних послуг	35
4.6 Підтримка місцевих товаровиробників	36
5. Очікувані (прогнозні) показники ефективності реалізації заходів Програми	39
Додаток 1 «Перелік технічних завдань»	43
Додаток 2 «Найбільш активні об'єкти інфраструктури підтримки підприємництва у Чернігівській області»	44

Додаток 3 «Порядок часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях»	48
Додаток 4 «Порядок проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»	55
Додаток 5 «Ресурсне забезпечення обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки»	60

ПАСПОРТ
Обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва
на 2017-2020 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закон України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”, Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 28 травня 2015 року, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 20.07.2016 № 392 «Про розроблення проектів місцевих та обласної Програм розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2010 року»
3.	Розробник Програми	Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департаменти облдержадміністрації: агропромислового розвитку; культури і туризму, національностей та релігій; сім'ї, молоді та спорту; Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Державної фіскальної служби в області, Чернігівський обласний центр зайнятості, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Чернігівський національний технологічний університет, ГО «Ліга ділових та професійних жінок України», ГО Спілка жінок Чернігівщини, представники громадських організацій та їх об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу
5.	Відповідальні виконавці Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад

6.	Учасники Програми	<p>Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Департаменти облдержадміністрації: агропромислового розвитку; культури і туризму, національностей та релігій; сім'ї, молоді та спорту, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Державної фіскальної служби в області, Чернігівський обласний центр зайнятості, Головне управління Держпродспоживслужби в області, ДП «Чернігівстандартметрологія», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», ГО «Ліга ділових та професійних жінок України», ГО Спілка жінок Чернігівщини, Чернігівський національний технологічний університет, представники громадських організацій та їх об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.</p>
7.	Термін реалізації Програми	2017-2020 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	23380,0 тис. грн.
	коштів обласного бюджету	23380,0 тис. грн.
	Кошти обласного бюджету, повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП	за окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області
	Кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	обсяг коштів буде затверджуватись за окремою бюджетною програмою Державним центром зайнятості та Правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма та основні форми контролю за реалізацією заходів та досягненням показників Програми

Обласна Програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки (далі – Програма) розроблена на виконання Закону України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 20.07.2016 № 392 з урахуванням економічних і соціальних особливостей регіону.

У Програмі враховані положення законів України “Про засади державної регіональної політики”, “Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні”, “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року, а також Методичних рекомендацій Державної регуляторної служби України щодо формування і реалізації регіональних та місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва та розпорядження голови обласної державної адміністрації від 05.05.2016 №245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про її виконання».

Враховуючи сучасне становище бізнесу регіону та результати ґрунтовного аналізу факторів впливу на цю сферу діяльності було сформовано мету, пріоритетні завдання, визначено очікувані показники ефективності реалізації Програми, а також напрацьовано комплекс заходів відповідно до наявних матеріально-технічних, трудових, сировинних ресурсів та фінансових можливостей.

До зазначеної роботи залучались фахівці органів влади, наукових установ, представники бізнесу, громадських організацій підприємців та їх об'єднань. При розробленні Програми враховано пропозиції райдержадміністрацій, виконкомів міських рад, членів робочої групи.

Основою Програми є концептуальні засади Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року і вона є логічним продовженням регіональної Програми розвитку малого і середнього підприємництва попереднього періоду.

Принципами, на яких базується Програма, є: об'єктивність, науковість, гласність, рівність, доцільність, ефективність, дотримання загальнодержавних інтересів.

Контроль за виконанням Програми здійснює обласна державна адміністрація та профільна комісія обласної ради.

Основними формами контролю за реалізацією заходів та досягненням показників Програми є:

- ✓ щоквартальна звітність структурних підрозділів облдержадміністрації, виконкомів міських рад, райдержадміністрацій, громадських організацій та підприємницьких структур;

- ✓ аналіз державної статистичної звітності;

- ✓ обговорення, за потребою, стану та проблем її реалізації на засіданнях Колегії облдержадміністрації, сесіях обласної ради, засіданнях постійних комісій ради, координаційної ради з питань розвитку підприємництва при облдержадміністрації за участю представників бізнесу;

- ✓ проведення моніторингу і щоквартальне надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми центральним органам виконавчої влади тощо;

- ✓ надання щорічних звітів про виконання Програми та пояснювальної записки про стан виконання Програми та оцінку результативності її заходів, відповідно до п. 7.1 «Порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання», затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 05.05.2016 №245;

- ✓ моніторингу та надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми центральним органам виконавчої влади тощо;

- ✓ інформація про хід виконання Програми та ефективність реалізації її заходів може заслуховуватись обласною радою в строки та спосіб, визначені нею.

Координацію діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, причетних до виконання Програми, здійснює обласна державна адміністрація.

2. Мета та обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

1.	<p>Загальна характеристика регіону</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Площа території - 31,9 тис. км² ◆ Чисельність наявного населення – 1020,1 тис. осіб ◆ Область відноситься до промислово-аграрного типу економіки ◆ Відсоток безробітних до всього працездатного населення – 1,8 %
2.	<p>Дата затвердження Програми</p> <p>Рішення сьомої сесії обласної ради сьомого скликання від 20 грудня 2016 року № 6-7/VII. В редакції рішень: - п'ятнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання від 4 жовтня 2018 року № 8-15/VII; - вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання від 26 червня 2019 року № 9-18/VII.</p>
3.	<p>Головний замовник Програми</p> <p>Чернігівська обласна державна адміністрація</p> <p>Головний розробник Програми</p> <p>Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації</p> <p>Співрозробники:</p> <p>Департаменти облдержадміністрації: агропромислового розвитку; культури і туризму, національностей та релігій; сім'ї, молоді та спорту, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Державної фіскальної служби в області, Чернігівський обласний центр зайнятості, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Чернігівський національний технологічний університет, ГО «Ліга ділових та професійних жінок України», ГО Спілка жінок Чернігівщини, представники громадських організацій та їх об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.</p>
4.	<p>Мета Програми</p> <p>Метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу, зростання його інвестиційної та інноваційної активності, підвищення рівня конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції та збільшення внеску в соціально-економічний розвиток регіону, шляхом об'єднання зусиль місцевих органів влади, суб'єктів господарювання,</p>

громадських організацій підприємців та їх об'єднань.

5. Перелік пріоритетних завдань Програми за напрямками підтримки малого і середнього підприємництва:

Напрямок 1. Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності:

- оптимізація державної регуляторної політики у сфері підприємництва в області;
- консолідація зусиль органів влади і бізнесу області з метою вирішення актуальних питань у сфері підприємництва.

Напрямок 2. Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка:

- спрощення доступу суб'єктів господарювання у сфері малого і середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів області;
- інформаційна та методична допомога підприємцям в отриманні фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки;
- залучення міжнародної донорської допомоги для підтримки та розвитку підприємництва в області.

Напрямок 3. Інформаційна та консультаційна підтримка:

- інформаційно-консультаційна допомога суб'єктам підприємницької діяльності;
  - організація професійної підготовки і підвищення кваліфікації підприємців.
- Формування бізнес-культури у підприємницькому середовищі;
- формування позитивного іміджу підприємництва, популяризація досвіду успішних підприємців;
  - підтримка молодіжних підприємницьких ініціатив
  - формування позитивної громадської думки щодо професійної діяльності жінок-підприємниць;
  - розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць;
  - сприяння продуктивній зайнятості населення, спрямованій на підвищення його рівня життя, соціальний захист зареєстрованих безробітних;
  - сприяння розвитку малого бізнесу в сільській місцевості;
  - підтримка місцевих підприємницьких ініціатив.

Напрямок 4. Формування інфраструктури підтримки підприємництва:

- розвиток мережі елементів інфраструктури підтримки МСП та забезпечення її ефективного функціонування;
- налагодження взаємодії об'єктів інфраструктури.

Напрямок 5. Удосконалення системи надання адміністративних послуг:

- поліпшення організаційних засад надання адміністративних послуг.

Напрямок 6. Підтримка місцевих товаровиробників:

- створення сприятливих умов для просування іміджу місцевих товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринках;

- розвиток взаємодії органів влади і бізнесу щодо забезпечення на споживчому ринку області якості та безпеки продукції місцевих товаровиробників.

6.	Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми	Дані станом на початок дії Програми	Очікувані показники (прогноз)
	Кількість малих підприємств (одиниць)	4886	5700
	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення (одиниць)	47	57
	Кількість середніх підприємств (одиниць)	346	350
	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення (одиниць)	3	4
	Кількість фізичних осіб – підприємців, тис. ос.	34,0	34,8
	Частка обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції, %	24,1	25,0
	Частка обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) середніх підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції, %	50,4	53,0
	Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва до місцевих бюджетів (млн грн)	754,2	2000,0
	Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва до місцевих бюджетів (млн грн)	761,0	2000,0
	Зростання роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб), %	102,5	103,0
7.	Терміни і етапи реалізації Програми		
Програма впроваджується протягом 2017-2020 років. Упродовж цього терміну щоквартально проводиться аналіз заходів, що впроваджуються, та здійснюється контроль за виконанням Програми. Один раз на рік проводиться поглиблений аналіз стану розвитку малого підприємництва в регіоні.			

8.	Вартість Програми. Обсяги та джерела фінансування	Загальна вартість 23380,0 тис. грн					
		Джерела фінансування	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Разом
		Кошти обласного бюджету	4750,0	5320,0	6060,0	7250,0	23380,0
		Кошти обласного бюджету, повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП	за окремим розрахунок, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області				
		Кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	обсяг коштів буде затверджуватись за окремою бюджетною програмою Державним центром зайнятості та Правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття				
	ВСЬОГО	4750,0	5320,0	6060,0	7250,0	23380,0	
9.	Система організації контролю за виконанням Програми						
<p>Кількісні та якісні показники розвитку малого і середнього підприємництва надаються для аналізу Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації райдержадміністраціями, виконавчими комітетами міських рад щоквартально, Головним управлінням Державної фіскальної служби в області щоквартально, Головним управлінням статистики в області щорічно.</p>							

3. Стан розвитку малого і середнього підприємництва в області. Головні завдання та стримуючі фактори

3.1. SWOT-аналіз розвитку малого і середнього підприємництва

Сильні сторони МСП у Чернігівській області	Слабкі сторони МСП у Чернігівській області
<p>Доступність інфраструктури та легкість процедури реєстрації бізнесу.</p> <p>Конкурентна вартість праці.</p> <p>Високоякісний людський капітал.</p> <p>Швидка адаптивність бізнесу до нових потреб ринку, змін попиту.</p> <p>Підтримка бізнесу місцевими органами влади, доброзичливе ставлення органів державного нагляду (контролю).</p> <p>Налагоджений постійний та відкритий діалог влади з представниками бізнесу, громадськістю з метою вирішення проблемних питань.</p> <p>Висока соціальна активність підприємницького середовища.</p>	<p>Значна експортна орієнтація на ринки Митного союзу.</p> <p>Недостатньо розвинута інфраструктура підтримки підприємництва.</p> <p>Зношеність основних фондів МСП, недостатня завантаженість виробничих потужностей.</p> <p>Високий рівень сприйняття корупції підприємницьким середовищем та наявність тінізації економіки.</p> <p>Недостатня кваліфікація робочої сили.</p> <p>Територіальна диференціація розвитку підприємництва.</p> <p>Фінансова неспроможність підприємств забезпечити вихід на ринки Європейського Союзу.</p> <p>Міграція трудових ресурсів до Києва та за кордон.</p> <p>Недостатність фінансових ресурсів, високі відсоткові ставки за кредитами банків, складність доступу до земельних ресурсів.</p> <p>Складність підключення до електромереж.</p> <p>Низька платоспроможність населення та загалом рівень соціально-економічного забезпечення громадян.</p>

Можливості для розвитку МСП у Чернігівській області	Загрози розвитку для МСП у Чернігівській області
<p>Проведення процесів дерегуляції, децентралізації.</p> <p>Зростання замовлень місцевої влади щодо надання послуг, купівлі товарів, продукції.</p> <p>Гарні кліматичні умови для ведення сільськогосподарської діяльності.</p> <p>Вигідне економіко-географічне розташування, транзитний потенціал, наявність магістральних доріг державного значення.</p> <p>Значний ресурсний потенціал (землі, ліси тощо).</p> <p>Посилення підтримки з боку ЄС, донорів, підвищення зацікавленості міжнародної спільноти, зокрема COSME, HORIZON.</p> <p>Розширення спроможності банківського сектору кредитувати МСП.</p> <p>Подальший розвиток публічних закупівель.</p> <p>Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва.</p> <p>Підтримка створення кластерів.</p> <p>Краща координація структур, які надають підтримку МСП на загальнодержавному та місцевому рівнях.</p>	<p>Загострення військового конфлікту на сході України, розширення його території.</p> <p>Повільне відновлення економіки.</p> <p>Погіршення макроекономічної ситуації, демографічної, тінізація економіки.</p> <p>Нестабільне законодавство, в тому числі податкове.</p> <p>Збільшення відтоку трудових кадрів (в т.ч. робочих спеціальностей) за кордон.</p> <p>Високий рівень монополізму транспортної та енергетичної сфер.</p> <p>Недостатність державної підтримки МСП.</p> <p>Відсутність механізмів захищеності секторів економіки проти дій рейдерства.</p>

3.2. Аналіз стану та тенденцій підприємництва в області

Формування конкурентоспроможної, соціально спрямованої економіки з розвиненим приватним сектором, його важливою складовою – підприємництвом, є пріоритетом економічної політики в області.

Малий та середній бізнес, як вагомий ринкоутворюючий чинник економіки, характеризується раціональними формами управління, стимулює конкуренцію, сприяє послабленню монополізму, позитивно впливає на структуру господарства та на якісну характеристику валового внутрішнього продукту, розширює сферу свободи ринкового вибору, забезпечує більш швидко реалізацію інновацій та розширення соціальної бази.

Сучасному малому та середньому підприємництву притаманні свої особливості, переваги й недоліки. Показниками вагомості ролі бізнесу є передусім дані про його кількісні параметри.

У 2015 році питома вага малих і середніх підприємств в області, як і в цілому в Україні, склала 99,9% від загальної кількості підприємств в регіоні, що в цілому відповідає європейським стандартам.

У 2015 році на Чернігівщині функціонувало 6018 підприємств, з яких 5 великих, 338 - середніх та 5675 – малих, у тому числі 4779 належало до мікропідприємств (у порівнянні з 2014 роком кількість середніх підприємств зменшилась на 8,2%, а малих збільшилась на 0,5%).

У структурі обласного підприємництва за розмірами підприємств у 2015 році (рис. 1) частка малих підприємств від загальної кількості становила 94,3%, середніх – 5,6% (в Україні – 95,5% та 4,4% відповідно).

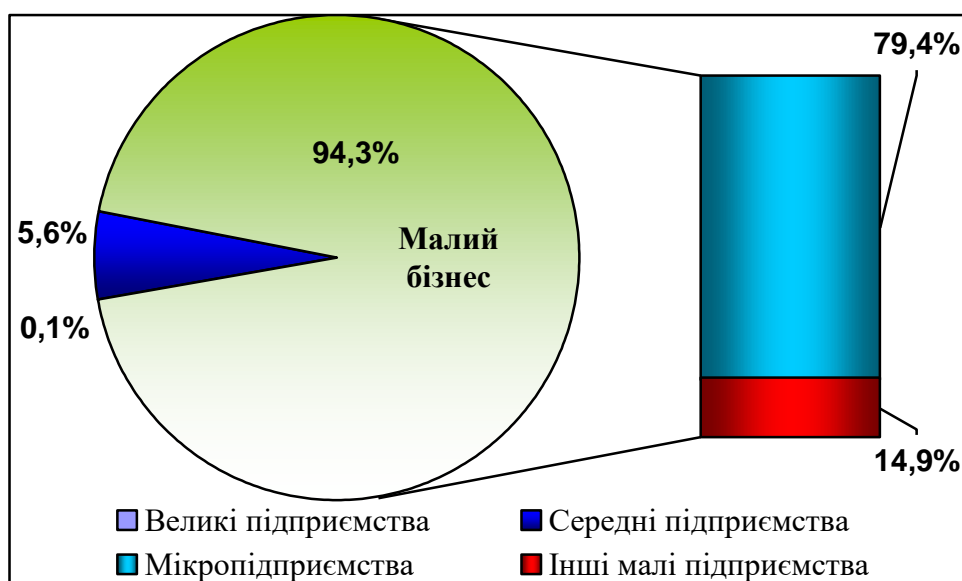
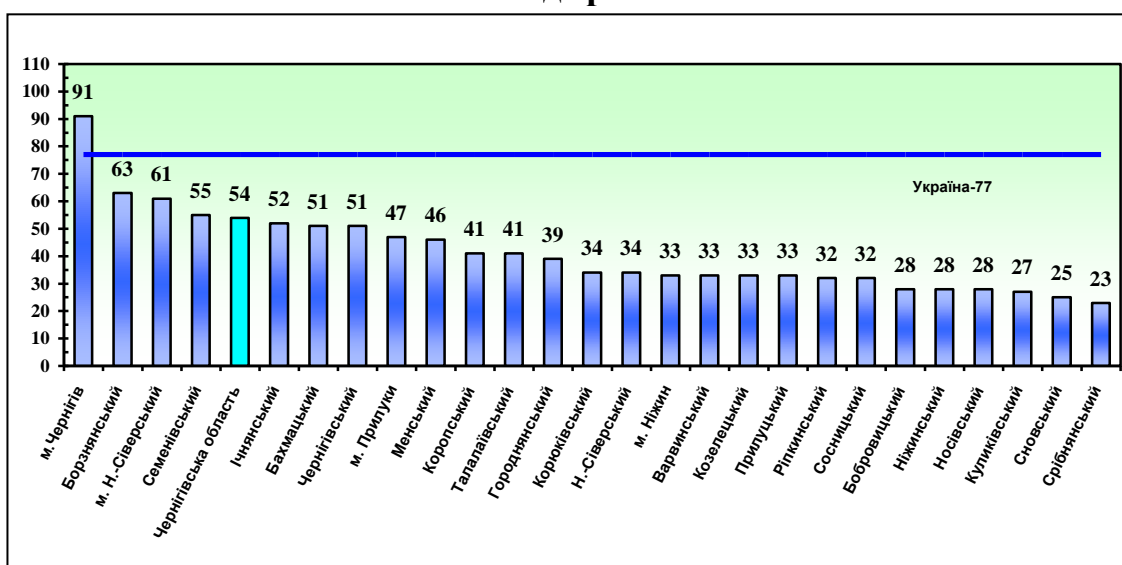

Рис. 1. Структура суб'єктів господарювання області

Як і в попередні роки, переважна кількість малих і середніх підприємств зосереджена в м. Чернігові (відповідно 47,2% та 35,8% від загальної кількості). Значно меншою, але водночас суттєвою була їх частка в м. Прилуках (4,8% та 5,0%), м. Ніжині (4,2% та 5,6%), Чернігівському (4,7% та 2,7%) і Бахмацькому (4,1% та 5,3%) районах.

Аналізуючи кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, слід відмітити, що порівняно з 2014 роком цей показник зріс і за підсумками 2015 року становить 54 одиниці. У той же час, кількість середніх підприємств залишається на одному рівні – 3 підприємства, що менше рівня середнього показника по Україні (рис.2).

Малі підприємства

Середні підприємства

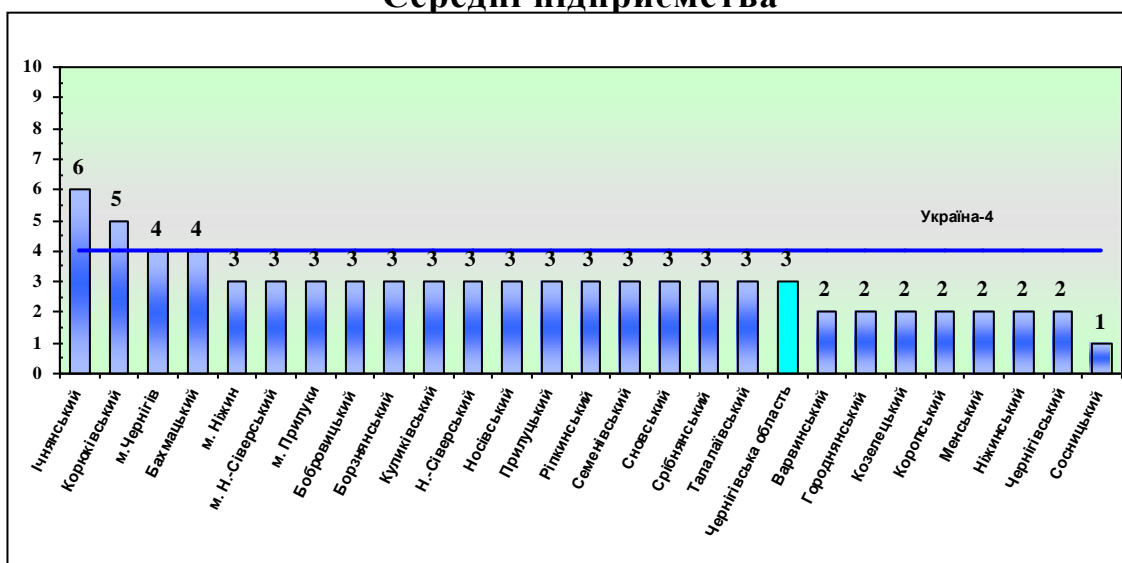

Рис. 2. Кількість малих і середніх підприємств у розрахунку на 10 тисяч осіб наявного населення

Серед міст та районів області насиченість малих підприємств вище середньообласного показника у м. Чернігові (91 одиниця), м. Н.-Сіверському (61 одиниця) та Борзнянському районі (63 одиниці). Найменша кількість - у Срібнянському (23 од.) та Сновському (25 од.) районах.

Мале і середнє підприємництво розвивається майже у всіх галузях господарського комплексу області.

За напрямками діяльності малих підприємств відзначається їх зосередження у сфері послуг. Так, у невиробничій сфері діяло 59,0% загальної кількості підприємств, тоді як у виробничій сфері – 41,0%, серед яких 20,0% - у сільському, лісовому та рибному господарстві, 13,7% - у промисловості, 7,3% - у будівництві. Характерною особливістю розвитку малого підприємництва, як в Україні так і в області, є його орієнтація на торговельну діяльність (27,0%).

Зовсім протилежний розподіл підприємств у середньому підприємстві. У невиробничій сфері зосереджено 23,1% загальної кількості підприємств, тоді як у виробничій сфері діяло 76,9%, серед яких 42,0% - сільському, лісовому та рибному господарстві, 30,5% - у промисловості, 4,4% - у будівництві.

Крім того, вагома соціальна роль бізнесу визначається у його забезпеченні роботою працездатного населення області, створення нових робочих місць.

Рис. 3. Кількість зайнятих працівників на малих і середніх підприємствах, тис. осіб

У 2015 році на малих підприємствах було зайнято 32248 працівників (32,9% всіх зайнятих працівників області), у тому числі 29855 найманих, або 31,3% загальної кількості найманих працівників. На середніх підприємствах зайнято 56478 працівників (57,7% всіх зайнятих працівників області), у тому числі 56435 найманих, або 59,1% загальної кількості найманих працівників (рис. 3).

У 2010-2015 р.р. в області спостерігалось зменшення чисельності найманих працівників на малих та середніх підприємствах (у порівнянні з 2010 р. кількість працівників зменшилась на 27%). У 2015 році відносно до 2014 року вона зменшилась на 4,2% (в Україні – на 7,4%).

Протягом останніх років в економіці області також спостерігається зменшення середньої кількості працюючих на одному малому та середньому підприємстві, цей показник знизився на малих підприємствах з 8 до 5 осіб, на середніх з 168 до 167 осіб (що вище середнього по Україні – 4 та 165 осіб відповідно).

Витрати на персонал на малих підприємствах становили 971,8 млн грн, на середніх - 2870,5 млн грн, з яких витрати на оплату праці склали 73,7% і 75,0% відповідно.

Розглядаючи чисельність працюючих у малому і середньому бізнесі в адміністративно-територіальному розрізі, можна зазначити, що кожна друга особа працює на підприємствах, які розташовані в містах обласного значення Чернігові, Прилуках та Ніжині.

Крім того, майже 80% нових робочих місць, введених в дію протягом минулих років в області, створено у сфері малого бізнесу.

У 2015 році малими та середніми підприємствами області реалізовано продукції, товарів та надано послуг на 450,1 млрд грн, що на 53,4% більше, ніж у 2014 році. Сьогодні малі підприємства забезпечують 23,0% загального обсягу реалізації продукції області, середні – 52,2% (по Україні – 18,2% та 41,2% відповідно) (рис 4).

Збільшення обсягів реалізації продукції малими підприємствами в 1,6 рази досягнуто завдяки підприємствам м. Чернігова (на 2674,1 млн грн), м. Н.-Сіверського (на 218,5 млн грн), Чернігівського (на 209,8 млн грн), Сновського (на 197,6 млн грн) та Борзнянського (на 194,3 млн грн) районів.

Збільшення обсягів реалізації продукції середніми підприємствами в 1,5 рази забезпечено підприємствами м. Чернігова (на 3121,8 млн грн), Прилуцького (на 1766,8 млн грн), Бобровицького (на 838,2 млн грн), Ічнянського (на 575,6 млн грн) та Бахмацького (на 542,3 млн грн) районів.

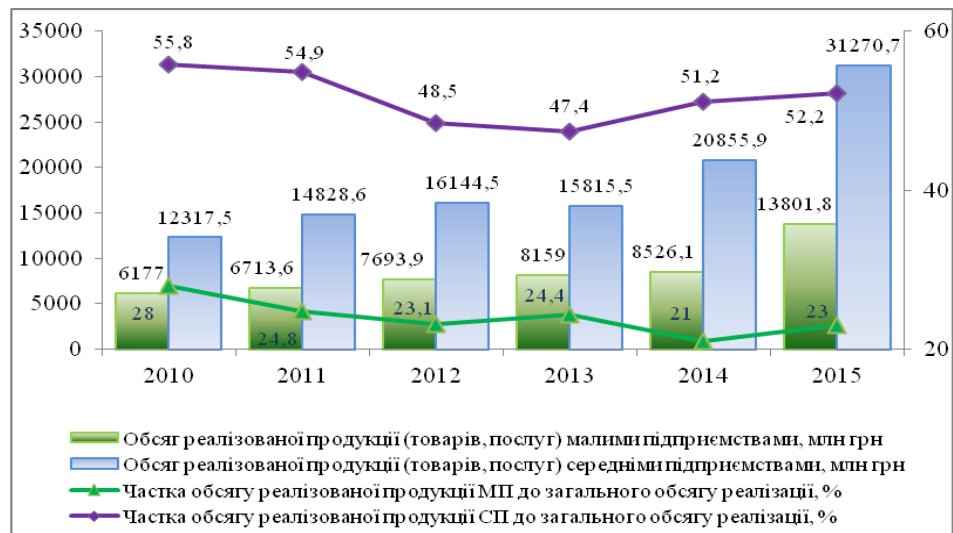

Рис. 4. Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) малих і середніх підприємств, млн грн

Фінансові результати підприємств є одним із найважливіших показників, який не лише синтезує результати різних видів господарської діяльності підприємств, а й наочно відображає ефективність використання ресурсів. У 2015 році отримано позитивний фінансовий результат як малими (75,0% підприємств отримали прибуток у сумі 2176,7 млн грн), так і середніми (77,4% підприємств у сумі 3874,2 млн грн) підприємствами області, збільшилась частка прибуткових підприємств. Рівень рентабельності операційної діяльності малих підприємств у 2015 році становив 18,1%, середніх - 15,4%, у порівнянні з минулим роком цей показник збільшився на 11,3 в.п. та 10,8 відповідно.

Популярною формою господарювання в області залишається фізична особа – підприємець. Простота, мінімальність витрат на оформлення процедур обліку та звітності у цієї категорії дає можливість залучати до роботи вагому частину працездатного населення і розвивати власну справу.

Таких підприємців щорічно реєструється в межах 4 тис. осіб і їх кількість налічує понад 37 тисяч осіб. Протягом січня-вересня 2016 року було взято на облік понад 4,4 тис. суб'єктів підприємництва, з них 938 од. - юридичні особи.

Малий та середній бізнес відіграє вагому роль в наповненні місцевих бюджетів. У за 9 місяців 2016 року забезпечено зростання надходжень до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого і середнього бізнесу більш ніж на 47,8 %, які відповідно становили 527,74 та 510,0 млн грн.

У відносному вимірі це майже половина (49,2 %) податкових надходжень, які контролюються Державною фіскальною службою в області (рис. 5).

Надходження до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) за січень-вересень 2016 року становили 527,74 млн грн, що на 50,6 % більше, ніж у відповідному періоді 2015 року (24,3% від усіх податкових надходжень).

В окремих районах цей показник суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету і складає, зокрема, у Коропському (39,9%), Сосницькому (35,9%), Менському (33,6%), Городнянському (31%) до загальної кількості надходжень.

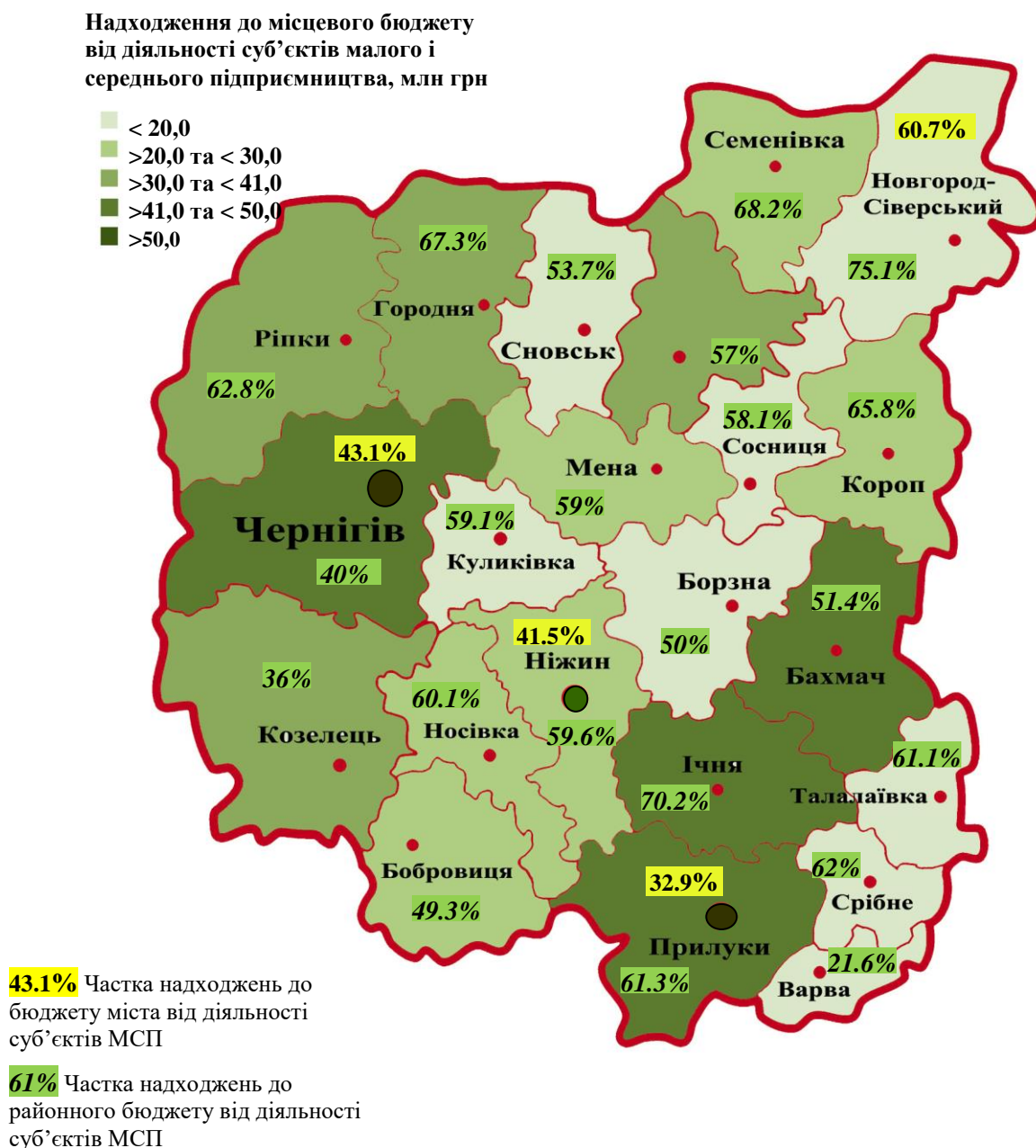

Рис.5. Надходження до місцевого бюджету від діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва

Зростає роль середнього бізнесу у формуванні доходів місцевого бюджету. За підсумками 9 місяців п.р. надходження від діяльності середніх підприємств становили 510,5 млн грн, що на 156,6 млн грн (+44,3%) більше порівняно з відповідним періодом 2015 року.

Так, з-поміж районів області найбільша питома вага надходжень до місцевого бюджету від суб'єктів середнього бізнесу зареєстрована в Срібнянському, Ічнянському та Н.-Сіверському районах, відповідно 54,4%, 50,9% та 47,2%.

3.3. Перелік пріоритетних напрямків підтримки малого і середнього підприємництва

Метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу, зростання його інвестиційної та інноваційної активності, підвищення рівня конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції та збільшення внеску в соціально-економічний розвиток регіону, шляхом об'єднання зусиль місцевих органів влади, суб'єктів господарювання, громадських організацій підприємців та їх об'єднань.

Пріоритетними напрямками фінансової підтримки малого і середнього підприємництва області на 2017-2020 роки визначено розвиток наступних видів діяльності:

- сільське, лісове та рибне господарство;
- машинобудування, виробництво машин та устаткування;
- легка промисловість;
- деревообробна промисловість (виготовлення дерев'яних конструкцій для житлового будівництва, меблів, столярних виробів тощо);
- виробництво будівельних матеріалів;
- будівництво та ремонтно-будівельні роботи;
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування, приладобудування та інформаційних технологій (освоєння та розробка високотехнологічних виробів, впровадження інновацій, розробка нових програмних продуктів);
- виробництво електроенергії з відновлювальних джерел енергії та відходів, альтернативних видів палива, виробництво опалювальних приладів, які працюють на твердому паливі, впровадження енергозберігаючих технологій;
- запровадження виробничих процесів з використанням місцевої сировини та відходів виробництва, організація переробки сміття;
- туристична та рекреаційна сфери (розвиток готельного бізнесу, сільського, "зеленого" туризму, народних промислів, розробка нових туристичних маршрутів, виготовлення сувенірної продукції тощо);
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок;
- громадське харчування;
- надання платних послуг населенню, в тому числі транспортних, побутових, посередницьких, інформаційно-консультаційних тощо;
- виробництво продуктів харчування;
- охорона здоров'я та соціальна сфера.

4. Напрями діяльності та заходи Програми розвитку малого і середнього підприємництва

План Заходів

№ з/п	Цілі	Заходи	Ресурси	Оцінка
1.	Створення сприятливих умов для стабільної, ефективної роботи суб'єктів малого і середнього бізнесу, підвищення їх конкурентоспроможності, збільшення внеску в соціально-економічний розвиток регіону	За напрямом 1. Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності	Кошти обласного бюджету, в тому числі повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП в області, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Збільшення кількісних і якісних показників діяльності малого і середнього бізнесу, підвищення освітнього рівня широких верств населення від здобуття знань до започаткування та ведення власної справи, спрощення отримання адміністративних послуг тощо.
2.		За напрямом 2. Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка		
3.		За напрямом 3. Інформаційна та консультаційна підтримка		
4.		За напрямом 4. Формування інфраструктури підтримки підприємництва		
5.		За напрямом 5. Удосконалення системи надання адміністративних послуг		
6.		За напрямом 6. Підтримка місцевих товаровиробників		

4.1. Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.1.1	Оптимізація державної регуляторної політики у сфері підприємництва в області	Здійснення моніторингу реалізації державної регуляторної політики в області, в тому числі застосування Тесту малого підприємництва (М-Тест)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	-
		Ведення та постійна актуалізація рубрики “Регуляторна діяльність” на веб-сайті облдержадміністрації, зокрема реєстру діючих регуляторних актів у форматі відкритих даних			-	-	-
		Проведення публічних обговорень проєктів регуляторних актів, їх розгляд на засіданнях консультативно-дорадчих органів при облдержадміністрації, райдержадміністраціях, виконкомах міських рад обласного значення			-	-	-
		Проведення навчальних заходів з питань реалізації регуляторної політики			-	-	-
		Розроблення та видання довідково-інформаційних матеріалів з реалізації державної регуляторної політики			Кошти обласного бюджету	2017	-
					2018	-	
	2019	-					
	2020	10,0					
4.1.2	Консолідація зусиль органів влади і бізнесу області з метою вирішення актуальних питань у сфері підприємництва	Сприяння досягненню Цілей Розвитку Тисячоліття в рамках роботи ПРООН		Структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість		
						за рік	тис. грн	
		Ініціювання подальшого впорядкування нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, структурні підрозділи облдержадміністрації, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	-	
		Створення сприятливих умов для розвитку: - сільськогосподарського підприємництва та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації; - виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічної продукції		Протягом терміну дії Програми	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації	-	-	-
		Інформування підприємницької спільноти через мережу Інтернет, в тому числі нові електронні сервіси Державної фіскальної служби України про нововведення, зміни податкового законодавства			Головне управління ДФС в області	-	-	-
		Внесення пропозицій органам місцевого самоврядування щодо прийняття обґрунтованих ставок для платників єдиного податку 1 та 2 груп				-	-	-

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Надання фахових консультативних послуг та практичної допомоги з питань законодавства й оподаткування для підприємців. Зокрема проведення: - семінарів з питань роз'яснення норм податкового законодавства, навчання платників податків поданню звітності в електронному вигляді тощо; - обговорень з підприємцями проблемних питань на засіданнях за “круглим столом” за участю органів державного нагляду (контролю)	Протягом терміну дії Програми	Головне управління ДФС в області	-	-	-
		Проведення моніторингу статистичної інформації та періодичних видань про позитивні тенденції розвитку підприємництва в Україні та області, її поширення при проведенні навчальних заходів для підприємців. (Підписка на статистичні довідники, бюлетені та періодичні видання для допомоги підприємцям)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Кошти обласного бюджету	2017	10,0
				2018		12,0	
				2019		5,0	
				2020		5,0	
		Вивчення, обмін досвідом у сфері розвитку підприємництва в інших регіонах України та за її межами (участь у семінарах, конференціях, форумах тощо)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, громадські об'єднання, що представляють інтереси суб'єктів бізнесу	Кошти обласного бюджету	2017	100,0
				2018		-	
				2019		-	
				2020		-	

4.2. Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.2.1	Спрощення доступу суб'єктів господарювання у сфері малого і середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів області	Фінансова підтримка у формі часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва у банківських установах	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент фінансів облдержадміністрації, Державна організація "Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області", райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	Кошти обласного бюджету	2017	1000,0
		2018				1000,0	
		2019				300,0	
		2020				300,0	
		Кошти обласного бюджету			2017	3000,0	
					2018	3830,0	
					2019	3800,0	
					2020	4750,0	
		Кошти бюджету повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області			2017	*	
					2018	*	
					2019	*	
					2020	*	
Кошти обласного бюджету, інші джерела, не заборонені законодавством	2019	700,0					
	2020	700,0					
	Забезпечення фінансування у формі фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва, в тому мікрокредитування						
	Впровадження спільних з Німецько-Українським фондом програм, в тому числі спрямованих на часткову компенсацію ставок за кредитами малого і середнього підприємництва, схеми часткового гарантування банківських кредитів тощо						

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Вивчення та впровадження додаткових форм здійснення фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва, в тому числі з часткової компенсації лізингових, факторингових платежів, надання гарантії, поруки за кредитами, ваучерів та інших видів підтримки, не заборонених законодавством	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області,	Кошти обласного бюджету	2017	100,0
						2018	100,0
						2019	100,0
						2020	100,0
4.2.2	Інформаційна та методична допомога підприємцям в отриманні фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки	Розміщення у ЗМІ інформації щодо можливості фінансово-кредитної підтримки підприємницьких ініціатив за рахунок коштів обласного бюджету	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”	Кошти обласного бюджету	2017	3,0
						2018	4,0
						2019	4,0
						2020	6,0
		Надання консультаційно-методичної допомоги підприємцям в отриманні фінансово-кредитної підтримки для реалізації бізнес-проектів			-	-	-
4.2.3	Залучення міжнародної донорської допомоги для підтримки та розвитку підприємництва в області	Надання методичної допомоги підприємцям щодо залучення міжнародної донорської допомоги, в тому числі використання можливостей грантових програм для стартапів	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	-
		Підвищення поінформованості МСП щодо можливості участі у програмах Європейського Союзу HORIZON 2020 та COSME	Протягом терміну дії Програми		-	-	-

- за окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області

4.3. Інформаційна та консультаційна підтримка

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.3.1	Інформаційно-консультаційна допомога суб'єктам підприємницької діяльності	Постійне висвітлення в мережі Інтернет інформації про актуальні питання у сфері здійснення та розвитку підприємництва	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація "Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області", Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	-
		Проведення тематичних консультацій і практикумів з питань організації і ведення підприємницької діяльності, «Днів юридичної допомоги»	Протягом терміну дії Програми		Кошти обласного бюджету	2017	12,0
						2018	14,0
						2019	16,0
2020	19,0						
4.3.2	Організація професійної підготовки і підвищення кваліфікації підприємців. Формування бізнес-культури у підприємницькому середовищі	Проведення семінарів, тренінгів для підприємців та осіб, які мають бажання розпочати власну справу, в тому числі для демобілізованих із зони АТО та ВПО	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація "Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області", вищі навчальні заклади області, громадські об'єднання підприємців, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Кошти обласного бюджету	2017	20,0
		2018				25,0	
		2019				30,0	
		2020				35,0	
		Кошти обласного бюджету			2017	15,0	
					2018	20,0	
					2019	25,0	
		2020			30,0		
		Кошти обласного бюджету			2017	10,0	
					2018	15,0	
2019	20,0						
2020	25,0						

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.3.3	Формування позитивного іміджу підприємництва, популяризація досвіду успішних підприємців	Організація проведення Європейського тижня малого і середнього підприємництва в області, Місячника підтримки підприємництва до Дня підприємця, Бізнес-фестивалю тощо	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	Кошти обласного бюджету	2017	15,0
						2018	20,0
						2019	80,0
						2020	80,0
		Виготовлення буклетів, презентаційної та іншої друкованої продукції з питань підприємництва	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	Кошти обласного бюджету	2017	20,0
						2018	25,0
						2019	50,0
						2020	50,0
4.3.4	Підтримка молодіжних підприємницьких ініціатив	Проведення «Молодіжної школи бізнесу»	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент сім’ї, молоді та спорту облдержадміністрації Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, вищі навчальні заклади області, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Кошти обласного бюджету	2017	15,0
						2018	20,0
						2019	25,0
						2020	30,0

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Проведення тренінгів, семінарів, практикумів, «круглих столів» з питань підприємницької діяльності для молоді	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Державна організація "Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області", громадські об'єднання підприємців, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Кошти обласного бюджету	2017	30,0
						2018	40,0
						2019	50,0
						2020	60,0
		Проведення регіонального туру Всеукраїнського конкурсу бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді	Протягом терміну дії Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	-	-	-
4.3.5	Формування позитивної громадської думки щодо професійної діяльності жінок-підприємниць	Проведення щорічного обласного ярмарку "Що може жінка". Проведення обласного, міських та районних щорічних конкурсів "Жінка року"	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація "Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області", ГО Спілка жінок Чернігівщини	Кошти обласного бюджету	2017	15,0
						2018	20,0
						2019	25,0
						2020	30,0

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Висвітлення успішних прикладів діяльності жінок-підприємців у ЗМІ та на веб-сайті жіночого бізнесу в області	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», ГО «Ліга ділових та професійних жінок України», ГО Спілка жінок Чернігівщини	Кошти обласного бюджету	2017	5,0
		2018				5,0	
		2019				5,0	
		2020				5,0	
		Кошти виконавців			-	-	
		Кошти обласного бюджету			2017	15,0	
					2018	20,0	
2019	25,0						
2020	30,0						
4.3.6	Розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць	Стимулювання створення для безробітних осіб нових робочих місць роботодавцями, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, або безробітних осіб до суб'єктів малого підприємництва в пріоритетних видах економічної діяльності не менше ніж на два роки, шляхом компенсації протягом першого року фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за відповідну особу	Протягом терміну дії Програми	Обласний та базові центри зайнятості	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	*	*

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.3.7	Сприяння продуктивній зайнятості населення, спрямованій на підвищення його рівня життя, соціальний захист зареєстрованих безробітних	Проведення професійного консультування безробітних, в тому числі з використанням психодіагностичних методик щодо визначення можливостей їх діяльності у сфері підприємництва, самостійної зайнятості, навчання основам підприємницької діяльності, надання правової, фінансової і організаційної підтримки під час започаткування ними власної справи	Протягом терміну дії Програми	Обласний та базові центри зайнятості	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	*	*
		Сприяння працевлаштуванню безробітних громадян, у тому числі шляхом виплати одноразово усієї належної їм допомоги по безробіттю у разі їх бажання започаткувати власну справу, чому передуватиме відповідне навчання основам підприємницької діяльності та захист бізнес-планів				*	*
4.3.8	Сприяння розвитку малого бізнесу в сільській місцевості	Організація та проведення семінарів для жителів сільської місцевості з питань здійснення підприємницької діяльності на селі, в т.ч. розвитку «зеленого туризму» на прикладі успішно функціонуючих суб'єктів підприємництва	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Кошти обласного бюджету	2017	15,0
						2018	20,0
						2019	25,0
						2020	30,0

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.3.9	Підтримка місцевих підприємницьких ініціатив	Проведення навчальних семінарів, тренінгів для представників бізнесу щодо участі в процедурах публічних закупівель через систему «ПРОЗОРО»	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, громадські об’єднання, що представляють інтереси суб’єктів малого і середнього бізнесу	Кошти обласного бюджету	2017	20,0
						2018	25,0
						2019	25,0
						2020	25,0
		Проведення Бізнес-конференцій, зустрічей з експертами та фахівцями, «бізнес-сніданків»			Кошти обласного бюджету	2017	80,0
						2018	85,0
						2019	85,0
						2020	85,0
		Залучення міжнародних експертів на короткострокові навчальні візити			Кошти обласного бюджету	2017	15,0
						2018	20,0
						2019	20,0
						2020	20,0
Впровадження на місцевому рівні он-лайн Платформи ефективного регулювання PRO Start Business Challenge	-	2017	-				
		2018	-				
		2019	-				
		2020	-				

* обсяг коштів буде затверджуватись за окремою бюджетною програмою Державним центром зайнятості та Правлінням Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

4.4. Формування інфраструктури підтримки підприємництва

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.4.1	Розвиток мережі елементів інфраструктури підтримки МСП та забезпечення її ефективного функціонування	Оцінка ефективності наявної інфраструктури підтримки МСП в Чернігівській області, її відповідності наявним потребам підприємців у послугах за участю експертів проекту міжнародної технічної допомоги FORBIZ	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, вищі навчальні заклади області	-	-	-
		Організація роботи Центру підтримки підприємництва, як постійно діючого робочого органу			-	-	-
		Актуалізація бази об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва			-	-	-
4.4.2	Налагодження взаємодії об'єктів інфраструктури	Сприяння координації діяльності Центру підтримки підприємництва з іншими об'єктами інфраструктури			-	-	-
		Поширення презентаційних матеріалів щодо діяльності об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва			-	-	-

4.5. Удосконалення системи надання адміністративних послуг

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.5.1	Поліпшення організаційних засад надання адміністративних послуг	Подальше вдосконалення порядку надання адміністративних послуг та упровадження електронних інформаційних технологій під час їх надання	Протягом терміну дії Програм	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	-	-	-
		Проведення освітньо-навчальних заходів для адміністраторів та суб'єктів надання адміністративних послуг			-	-	-
		Здійснення постійного моніторингу стану роботи центрів надання адміністративних послуг, підвищення рівня інформаційно-консультаційного забезпечення їх роботи			-	-	-
		Покращення матеріально-технічної бази центрів з надання адміністративних послуг, в тому числі забезпечення комунікативного зв'язку з адміністраторами центрів			2017	200,0	
					2018	0,0	
					2019	0,0	
					2020	0,0	
		Програмне забезпечення для нормативно-правової допомоги адміністраторам центрів надання адміністративних послуг			2017	20,0	
					2018	0,0	
					2019	25,0	
					2020	30,0	
		Розроблення та випуск довідково-інформаційних матеріалів щодо надання органами виконавчої влади адміністративних послуг			2017	15,0	
					2018	-	
2019	15,0						
2020	-						
Підвищення поінформованості щодо участі органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад в проектах подальшої розбудови мережі Центрів надання адміністративних послуг, в тому числі U-LEAD	-	-	-				

4.6. Підтримка місцевих товаровиробників

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
4.6.1	Створення сприятливих умов для просування продукції місцевих товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринках	Надання постійної інформаційно-консультаційної підтримки в роботі місцевих товаровиробників, в тому числі з питань маркетингової діяльності (проведення семінарів, тренінгів, засідань, надання практичної методичної допомоги тощо)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	Кошти обласного бюджету	2019	20,0
		2020				20,0	
		-			-	-	
		Кошти обласного бюджету			2019	25,0	
					2020	15,0	
Кошти обласного бюджету	2019	20,0					
	2020	20,0					
		Формування та розміщення на офіційному сайті Чернігівської облдержадміністрації переліку виробників продовольчих та непродовольчих товарів Чернігівщини					
		Оприлюднення на офіційному сайті Чернігівської облдержадміністрації знаку-логотипу «Чернігівщина, купи рідне» для маркування продукції місцевими товаровиробниками, виготовлення його для розміщення в об'єктах торгівлі					
		Проведення семінарів, тренінгів, практикумів, бізнес-майстерень з пошуку ринків збуту, готовності компанії експортувати, фінансових інструментів, логістики тощо					

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	Кошти обласного бюджету	2019	500,0
4.6.2	Розвиток взаємодії органів влади і бізнесу щодо забезпечення на споживчому ринку області якості та безпеки продукції місцевих товаровиробників	Проведення семінарів, тренінгів, лекцій тощо, надання практичної методичної допомоги суб'єктам господарювання з питань дотримання санітарного законодавства, безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, дотримання законодавства про захист прав споживачів	Протягом терміну дії Програми	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в області, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	-	-	-
		Забезпечення функціонування консультативно-інформаційної служби «гаряча лінія» з питань захисту прав споживачів		Головне управління Держпродспоживслужби в області	-	-	-
		Створення на власних офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування окремих розділів для висвітлення питань у сфері захисту прав споживачів		Органи місцевого самоврядування (за згодою)	-	-	-

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Вартість	
						за рік	тис. грн
		Проведення роз'яснювальної роботи щодо активізації впровадження на підприємствах системи НАССР (безпека харчових продуктів)	Протягом терміну дії Програми	ДП «Чернігівстандарт-метрологія», Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в області	-	-	-
		Сприяння впровадженню на підприємствах області сучасних міжнародних систем управління якістю		ДП «Чернігівстандарт-метрологія»	-	-	-
		Запровадження на місцевому телебаченні, радіомовленні та в інших ЗМІ інформаційної кампанії з висвітлення переваг продукції місцевого виробництва, рівня якості та презентації нових видів товарів		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, ДП «Чернігівстандарт-метрологія», Головне управління Держпродспоживслужби в області, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	Кошти обласного бюджету	2019	15,0
		Проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»				2020	15,0
				Кошти обласного бюджету	2019	25,0	
					2020	25,0	

5. Очікувані (прогнозні) показники ефективності реалізації заходів Програми
Таблиця 1. Показники розвитку сфери малого та середнього підприємництва за 2016 рік

Назва району (міста)	Кількість малих підприємств од.	Кількість фізичних осіб-підприємців ос.	Кількість середніх підприємств од.	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Чисельність працюючих у суб'єктів малого підприємництва юр. осіб, ос.	Чисельність працюючих у суб'єктів середнього підприємництва юр. осіб, ос.	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств, млн грн	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) середніх підприємств, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юр. і фіз. осіб) до місцевого бюджету, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва (юр. осіб) до місцевого бюджету, млн грн
Бахмацький	185	1049	20	41	4	897	2230	863,8	2400,9	25,78	43,75
Бобровицький	86	761	9	26	3	560	2811	492,1	2205,9	20,31	26,08
Борзнянський	146	493	10	46	3	822	1117	347,5	759,0	19,87	17,63
Варвинський	53	399	5	33	3	411	1094	191,2	788,4	8,65	9,07
Городнянський	81	644	7	29	2	721	951	258,9	302,0	20,49	21,80
Ічнянський	143	572	19	46	6	600	3273	299,0	2088,6	18,79	52,12
Козелецький	163	1211	10	36	2	1026	1428	467,4	638,3	31,41	26,07
Коропський	87	396	5	37	2	691	346	426,6	170,5	19,01	11,10
Корюківський	95	794	12	35	4	795	1690	305,6	505,9	15,33	30,57
Куликівський	36	287	6	21	4	402	1151	240,5	1440,6	10,23	11,48
Менський	154	989	8	42	2	866	918	423,2	438,9	22,93	19,59
Ніжинський	72	518	7	26	3	563	672	321,6	485,1	18,42	19,58
Н.-Сіверський	42	143	3	32	2	282	208	119,4	20,4	11,28	17,35
Носівський	60	942	11	21	4	292	1052	268,9	941,4	14,90	30,43
Прилуцький	94	679	12	26	3	432	3157	444,7	2476,9	23,39	49,49
Ріпкинський	69	503	6	25	2	525	824	98,7	262,2	15,38	30,26
Семенівський	87	329	5	49	3	821	750	286,6	253,5	12,43	20,16
Сновський	54	550	7	23	3	422	692	292,7	479,5	11,33	16,68
Сосницький	52	404	3	28	2	352	496	135,1	68,7	12,17	7,35
Срібнянський	16	187	2	14	2	95	951	5,6	740,3	2,14	18,05
Талалаївський	43	227	4	33	3	242	615	130,8	186,0	11,67	18,12
Чернігівський	232	1449	11	44	2	1428	1395	707,7	746,2	27,98	36,08
м. Ніжин	191	3281	19	27	3	1467	3291	413,8	1486,8	41,63	26,26
м. Прилуки	252	2648	17	44	3	1662	3065	979,0	2198,9	42,18	27,26
м. Чернігів	2329	14119	124	80	4	13627	22938	8128,8	16923,0	288,27	163,56
м. Н.-Сіверський	64	426	4	47	3	609	1094	163,6	523,9	8,25	11,07
ВСЬОГО	4886	34000	346	47	3	30610	58209	16812,8	39531,6	754,22	760,95

Таблиця 2. Показники розвитку сфери малого та середнього підприємництва на 2017 рік

Назва району (міста)	Кількість малих підприємств од.	Кількість фізичних осіб-підприємців ос.	Кількість середніх підприємств од.	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Чисельність працюючих у суб'єктів малого підприємництва юридичних осіб, ос.	Чисельність працюючих у суб'єктів середнього підприємництва юридичних осіб, ос.	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств, млн грн	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) середніх підприємств, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва (юридичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн
Бахмацький	235	1060	20	53	5	1069	2438	1112,7	3214,9	34,9	56,4
Бобровицький	98	753	6	30	2	636	1461	707,6	1783,6	30,2	61,7
Борзнянський	163	508	9	52	3	930	840	639,3	647,1	28,4	20,4
Варвинський	68	471	7	43	4	550	1268	554,6	1436,9	14,8	12,5
Городнянський	91	603	7	32	2	721	976	353,0	361,6	26,5	26,8
Ічнянський	156	573	19	50	6	602	2979	336,7	2725,7	27,3	71,7
Козелецький	174	1224	9	39	2	1104	1525	735,5	762,2	39,2	31,4
Коропський	92	399	6	40	3	570	479	412,0	538,6	23,1	14,3
Корюківський	99	691	13	37	5	781	1826	465,9	627,3	28,0	33,9
Куликівський	46	266	4	28	2	517	1075	365,5	648,6	14,5	19,4
Менський	164	904	8	46	2	904	886	619,4	682,9	34,4	26,3
Ніжинський	81	480	5	30	2	593	495	550,4	687,4	26,9	24,5
Н.-Сіверський	45	143	4	34	3	274	282	131,6	86,8	11,9	21,7
Носівський	77	820	8	27	3	420	914	572,1	998,1	21,1	43,1
Прилуцький	111	661	12	31	3	477	3414	499,0	3598,6	25,6	64,7
Ріпкинський	73	461	6	27	2	433	815	139,8	441,5	22,7	34,2
Семенівський	95	325	4	54	2	935	665	383,6	220,1	17,3	18,2
Сновський	63	509	6	27	3	479	622	533,4	685,1	16,8	7,1
Сосницький	57	361	2	31	1	370	382	264,3	69,1	4,0	33,8
Срібнянський	17	177	2	15	2	62	968	9,20	890,5	14,7	21,3
Талалаївський	47	230	4	37	3	231	634	230,2	482,8	41,7	45,4
Чернігівський	269	1350	8	51	2	1671	1222	1120,5	989,4	16,8	20,4
м. Ніжин	207	3264	18	29	3	1472	3152	566,9	1718,4	55,1	32,5
м. Прилуки	286	2644	21	51	4	1628	3365	1166,0	2711,1	60,9	32,9
м. Чернігів	2675	14856	126	92	4	14150	23038	10396,0	20622,8	392,6	224,6
м. Н.-Сіверський	71	446	5	53	4	625	1083	193,8	661,2	11,9	13,4
ВСЬОГО	5560	34179	339	54	3	32204	56804	23059,0	48292,3	1041,3	1012,8

Таблиця 3. Прогнозні показники розвитку сфери малого та середнього підприємництва на 2020 рік

Назва району (міста)	Кількість малих підприємств од.	Кількість фізичних осіб-підприємців ос.	Кількість середніх підприємств од.	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення	Чисельність працюючих у суб'єктів малого підприємництва юридичних осіб, ос.	Чисельність працюючих у суб'єктів середнього підприємництва юридичних осіб, ос.	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств, млн грн	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) середніх підприємств, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн	Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва (юридичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн
Бахмацький	241	1079	21	56	5	1085	2459	1737,1	4992,7	67,0	111,6
Бобровицький	100	767	6	32	2	646	1474	1104,7	2769,9	58,0	121,8
Борзнянський	167	517	10	56	3	944	847	998,1	1004,9	54,5	40,3
Варвинський	70	480	7	45	5	558	1279	865,8	2231,5	28,4	24,7
Городнянський	93	614	7	34	3	732	984	551,1	561,6	50,9	52,9
Ічнянський	160	583	20	53	7	611	3005	525,7	4233,0	52,4	141,6
Козелецький	178	1246	9	41	2	1121	1538	1148,3	1183,7	75,3	62,0
Коропський	94	406	6	43	3	579	483	643,2	836,4	44,4	28,2
Корюківський	101	704	14	39	5	793	1842	727,4	974,2	53,8	66,9
Куликівський	47	271	4	29	3	525	1084	570,6	1007,3	27,9	38,3
Менський	168	920	8	49	2	918	894	967,0	1060,5	66,1	51,9
Ніжинський	83	489	5	32	2	602	499	859,3	1067,5	51,7	48,6
Н.-Сіверський	46	146	4	37	3	278	284	205,5	134,8	22,9	42,9
Носівський	79	835	8	28	3	426	922	893,2	1550,0	40,5	85,1
Прилуцький	114	673	12	33	4	484	3444	779,0	5588,6	49,2	127,8
Ріпкинський	75	469	6	29	2	440	822	218,3	685,6	43,6	67,5
Семенівський	97	331	4	57	2	949	671	598,9	341,8	33,2	35,9
Сновський	65	518	6	29	3	486	627	832,7	1064,0	32,3	14,0
Сосницький	58	368	2	33	1	376	385	412,6	107,3	7,7	66,7
Срібнянський	17	180	2	16	2	63	976	14,5	1382,9	28,2	42,1
Талалаївський	48	234	4	39	3	235	640	359,4	749,9	80,1	89,7
Чернігівський	276	1375	8	54	2	1697	1233	1749,3	1536,5	32,3	40,3
м. Ніжин	212	3323	20	31	3	1495	3179	885,0	2668,7	105,6	64,2
м. Прилуки	293	2692	22	54	4	1653	3394	1820,5	4212,7	117,0	65,0
м. Чернігів	2745	15126	130	96	5	14369	23243	16230,2	32027,2	754,1	443,5
м. Н.-Сіверський	73	454	5	56	4	635	1092	302,6	1026,8	22,9	26,5
ВСЬОГО	5700	34800	350	57	4	32700	57300	36000,0	75000,0	2000,0	2000,0

Таблиця 4. Порівняльна таблиця показників розвитку малого та середнього підприємництва

№з/п	Показник	2016 рік (факт)	2017 рік (факт)	2018 рік (очікуване)	2019 рік (прогноз)	2020 рік (прогноз)
	Кількість суб'єктів малого і середнього підприємництва, в т.ч.:					
	<i>суб'єктів малого підприємництва:</i>					
1	малих підприємств, од.	4886	5560	5590	5640	5700
2	фізичних осіб – підприємців, тис. осіб	34,0	34,18	34,3	34,5	34,8
	<i>суб'єктів середнього підприємництва:</i>					
3	середніх підприємств, од.	346	339	340	345	350
4	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, од.	47	54	55	56	57
5	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, од.	3	3	3	3	4
	Чисельність працюючих у суб'єктів малого і середнього підприємництва (юридичних осіб), тис. осіб в т.ч.:					
6	у суб'єктів малого підприємництва	30,61	32,2	32,3	32,5	32,7
7	у суб'єктів середнього підприємництва	58,21	56,8	56,9	57,1	57,3
8	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств, млрд грн	16,813	23,06	26,5	30,5	36,0
9	Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) середніх підприємств, млрд грн	39,532	48,29	55,5	64,0	75,0
10	Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних та фізичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн	754,2	1041,30	1300,0	1650,0	2000,0
11	Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва (юридичних осіб) до місцевого бюджету, млн грн	761,0	1012,83	1270,0	1600,0	2000,0

Директор Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик

Перелік технічних завдань

1. Спрощення доступу суб'єктів господарювання у сфері малого і середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів області.
2. Забезпечення ефективної діяльності Агенції регіонального розвитку Чернігівської області.
3. Інформаційно-консультаційна підтримка суб'єктів підприємництва та осіб, що бажають розпочати власну справу.
4. Чернігівщина, купуй рідне.
5. Створення в області освітньо-виробничої комунікативної платформи.
6. Промоція можливостей використання програм міжнародної технічної допомоги, зокрема COSME, які є доступними на території області.
7. Підвищення готовності місцевих товаровиробників експортувати.
8. Напрацювання стандартів у бізнесі та впровадження системи саморегулювання.
9. Організація роботи Центру підтримки підприємництва, як постійно діючого робочого органу.
10. Створення платформи взаємодії «SIB» (science-innovations-business/наука-інновації-бізнес).
11. Стимулювання розвитку підприємництва в сільській місцевості серед молоді сільських громад Чернігівської області.
12. Створення «Прозорих офісів».
13. Створення Школи малого та середнього підприємництва.
14. Створення хабу соціального партнерства та підприємництва, як елемента інфраструктури підтримки та розвитку молодіжної сфери.

Директор Департаменту
економічного розвитку
обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик

Додаток 2
до обласної Програми розвитку малого і
середнього підприємництва
на 2017-2020 роки

Найбільш активні об'єкти інфраструктури підтримки підприємництва у Чернігівській області

№	Назва	ПІБ керівника	Контактні дані
Бізнес-центри			
1.	Центр розвитку малого та середнього бізнесу на базі ГО «Сяйво Сіверщини»	Березинець І.Г.	м. Чернігів, вул. Щорса, 38 А 974-490, 097-932-11-05
Фонди підтримки підприємництва			
1.	Комунальне підприємство “Фонд підтримки підприємництва”	Разон В.М.	м. Ніжин, вул. Глібова, 5 (231) 7-13-58
2.	Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”		м. Чернігів, проспект Миру, 49-А (0462) 65-15-12
Інформаційно-консультаційні установи			
1.	Центр з економічно-правових питань “Діалог”	Бариш В.О.	м. Чернігів, вул. Кирпоноса, 8а, 672-775, 676-001
Об'єднання підприємців			
1.	Коропська районна організація підприємців	Мисник М.І.	смт Короп, вул. Київська, 71 А (256) 2-16-82
2.	Громадська організація «Об'єднана незалежна неприбуткова спілка підприємців «Ніжинський оберіг»	Охонько О.Б.	м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 4/1 (068) 101-35-36
3.	Ніжинська міська громадська організація "Підприємець"	Зайко Л.О.	м. Ніжин, вул. Московська, 13 (068)130-99-88
4.	Асоціація «Об'єднання підприємств Ніжинщини»	Шкурко М.П.	м. Ніжин, вул.Московська,7А (231) 5-44-32
5.	Громадська організація “Спілка захисту підприємства у м.Ніжині”	Мамедов В.Х.	м. Ніжин вул. Московська,1, (231) 3-18-63.
6.	Громадська організація “Спілка підприємців Ніжина НКР”	Артеменко Л.М.	м. Ніжин вул. Б.Хмельницького, буд.16, кв. 32
7.	Міська громадська організація «Ліга-клуб «Ділова жінка»	Стратілат Т.М.	м. Ніжин, пров. Урожайний, 1

8.	Громадська організація «Сяйво Сіверщини»	Березинець І.Г.	м. Чернігів, вул. Щорса, 38 А 974-490, 097-932-11-05
9.	Прилуцька спілка підприємців центрального ринку	Бусло Г.М.	м. Прилуки, вул. Котовського, 51 (237) 4-11-63
10.	Спілка підприємців «Прилуччина»	Блінова Н.А.	м. Прилуки, вул. Вокзальна, 44 кв. 90, (237)3-42-12
11.	Щорська районна спілка підприємців «Фортеця»	Герасименко В.М.	м. Щорс, вул. 30 років Перемоги, 2-а, (254) 2-21-50
12.	Чернігівська районна громадська організація Асоціація приватних автомобільних перевізників	Чернуха О.А.	Чернігівській район, с. Киїнка, вул. Корольова, 19, 60-12-73
13.	Асоціація фермерів та приватних землевласників Чернігівського району	Ткаченко Г.М.	Чернігівській район, с. Лукашівка, вул. Колгоспна, 2 68-49-01
14.	Обласна галузева організація роботодавців "Асоціація аграріїв Чернігівщини"	Панченко О. Г.	Чернігівській р-н, с. Кошівка, вул.Шосейна,3в. (0462) 677-909
15.	Чернігівська міська громадська організація «Ліга роботодавців Чернігова»	Бас Н.П.	м. Чернігів, вул. Любецька, 155 (0462) 678-127
16.	Громадська організація «Ліга ділових і професійних жінок України»	Заїка Ю.А..	м. Чернігів, вул. Шевченка,105-а
17.	Чернігівська обласна організація підприємців-роботодавців «Чернігівщина»	Бойправ Б. С.	м. Чернігів, пр. Перемоги, 95, оф.1 (0462) 651-456, 651-423
18.	Асоціації підприємств малого та середнього бізнесу Чернігівщини «Дія»	Білоусов О.О.	м. Чернігів, вул. Попова, 18 (0462) 970-814, 970-813
19.	Місцевий осередок ГО «Всеукраїнське об'єднання підприємців малого та середнього бізнесу «Фортеця» у Чернігівській області	Березинець І.Г.	м. Чернігів, вул. Суворова, 16, кв. 3 974-490, 093-25-27-024
20.	Чернігівське обласне об'єднання організацій роботодавців	Козир В.О.	м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 6а моб. 050-355-41-13, 675-440

21.	Федерація роботодавців Чернігівщини	Кужель В.Д.	м. Чернігів, вул. Борисенка, 39, т. 679-968
22.	Чернігівське регіональне відділення Української спілки промисловців та підприємців "Полісся"	Вакуленко С.В.	м. Чернігів, вул. Борисенка, 39 723-501, 675-440
23.	Чернігівська обласна організація роботодавців "Співдружність"	Вакуленко О.В.	м. Чернігів, вул. Борисенка, 39 675-440
24.	Громадська спілка «Регіональний альянс ділової активності роботодавців»	Козир В.О.	м. Чернігів, вул. Борисенка, 39 72-35-01
25.	Громадська спілка «Чернігівська спілка малого та середнього бізнесу»	Усов А.М.	м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 7, кв. 3 050-356-12-15
26.	Чернігівська обласна організація роботодавців автомобільного транспорту	Козир В.О.	м. Чернігів, вул. Мстиславська, 57. (0462) 675-440
27.	Обласна організація роботодавців «Асоціація роботодавців Чернігівщини»	Берестовий С.О.	м. Чернігів, вул. Воїнів-інтернаціоналістів, 21-А (067) 460-28-29
28.	Обласна галузева організація роботодавців «Асоціація будівельників Чернігівщини»	Адаменко Д.М.	м. Чернігів, вул. Кільцева, 7. (0462) 97-79-09
29.	Чернігівська обласна галузева організація роботодавців «Спілка промисловців»	Хрущ А.В.	м. Чернігів, вул. Текстильників, 2. (0462) 664-552
30.	Чернігівська обласна галузева організація роботодавців сфери торгівлі та послуг	Склярець А.В.	м. Чернігів, вул. Любецька, 70. (0462) 649-226
31.	Чернігівське обласне об'єднання організацій роботодавців "Сіверщина"	Лазар В.Л.	м. Чернігів, вул. Любченка, 3. (0462) 677-909
32.	Чернігівська обласна організація роботодавців "Солідарність"	Шпак В.А.	м. Чернігів, вул. Музикальна, 1, корпус 12. 097-407-32-07
33.	Антикорупційна громадська спілка «Совість»	Демиденко В.Ю.	м. Чернігів, пр-т. Миру, 21/52, 77-69-94
34.	Чернігівська обласна асоціація кредитних спілок	Маковій О.А.	м. Чернігів, вул. Шевченка, 105-А/107, (097) 435-74-62, 610-990

35.	Семенівська районна громадська організація "За Семенівщину"	Бондаренко П.С.	м. Семенівка, вул. Б.Хмельницького,4а/3 (259) 2-01-26
36.	Новгород-Сіверське районне громадське об'єднання підприємців	Кропот В.М.	м. Новгород-Сіверський, вул. Губернська, 3 068 827 47 17
37.	ГО Спілка жінок Чернігівщини	Дорожкіна І.В.	м. Чернігів, вул. Шевченка,105-а (04622) 3-34-52

Агенції розвитку			
1.	Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Хоботня С.В.	м. Чернігів, вул. Преображенська, 12 (095) 7853715
Інші елементи інфраструктури			
1.	Чернігівська регіональна торгово-промислова палата	Іванов К.В.	м. Чернігів, вул. Ринкова, 7 (0462) 67-77-32
2.	"Чернігівська профспілка підприємців"	Варнакова О.Ю.	м. Чернігів, вул. Примакова,9 (0462) 67-86-25
3.	Чернігівська міська профспілка "Підприємець"	Сальва В.О.	м. Чернігів, проспект Перемоги, 95-а (0462) 674-999
4.	Обласна профспілка підприємців "Єдність"	Жимолостнова С.К.	м. Чернігів, пров. Жовтневий, 12/2, (0462) 612-295

Директор Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик

ПОРЯДОК
часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у
виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях
(далі – Порядок)

Загальні положення

1. Порядок визначає механізм використання коштів обласного бюджету, передбачених для часткового відшкодування витрат підприємств (юридичних осіб), які є суб'єктами малого та середнього підприємництва (далі – підприємства) на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (далі – часткове відшкодування), в рамках реалізації абзацу 5 пункту 4.6.1. розділу 4.6. обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, затвердженої рішенням сьомої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 20.12.2016 № 6-7/VII (в редакції рішення п'ятнадцятої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 04.10.2018 № 8-15/VII) (далі – Програма).

2. Метою часткового відшкодування є підтримка місцевих товаровиробників, що сприятиме створенню нових робочих місць та просуванню продукції місцевого виробництва на національному та міжнародному рівнях.

3. Часткове відшкодування надається підприємству як фінансова підтримка на безповоротній основі один раз на відповідний календарний рік.

4. Головним розпорядником коштів обласного бюджету Програми з надання часткового відшкодування є Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – головний розпорядник коштів).

5. Часткове відшкодування здійснюється через Державну організацію «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» (далі – одержувач).

6. Часткове відшкодування здійснюється в межах бюджетних призначень на відповідний бюджетний рік.

7. Частковому відшкодуванню підлягають фактичні витрати, що мають безпосереднє відношення до участі у виставково-ярмаркових заходах, а саме: реєстраційний (організаційний) внесок, оренда обладнання, оренда експозиційної площі, витрати на заочну участь (публікація у каталозі, участь у колективному стенді) (далі – фактичні витрати).

8. Часткове відшкодування здійснюється у національній валюті України у розмірі 30 % від фактичних витрат, але в обсягах не більше:

1) 50,0 тис. грн у разі очної участі підприємства у виставково-ярмаркових заходах;

2) 5,0 тис. грн у разі заочної участі підприємства у виставково-ярмаркових заходах.

У разі, якщо витрати були здійснені в іноземній валюті, сума часткового відшкодування обраховується за офіційним валютним (обмінним) курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на дату подання заяви з повним пакетом документів.

Умови надання часткового відшкодування

9. Часткове відшкодування здійснюється на підставі рішення комісії з питань часткового відшкодування витрат підприємств на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (далі – Комісія).

10. Створення та затвердження складу Комісії покладається на Чернігівську обласну державну адміністрацію.

11. Засідання Комісії проводяться по мірі надходження від підприємств заяв з пакетом документів на отримання часткового відшкодування.

12. На часткове відшкодування мають право підприємства, які:

1) є резидентами України та зареєстровані в Чернігівській області і здійснюють за місцем реєстрації види діяльності, визначені пунктом 3.3 Програми;

2) проводять господарську діяльність не менше 12 місяців, в тому числі прибуткову діяльність в останньому календарному році;

3) не визнані банкрутами або стосовно яких не порушено справу про банкрутство, не перебувають у стадії припинення діяльності;

4) не отримували відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових заходах за рахунок коштів місцевих бюджетів у поточному році;

5) не мають заборгованості перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

6) не мають заборгованості із виплати заробітної плати;

7) рівень середньомісячної заробітної плати працівників на дату подання заяви перевищує 1,5 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом України про Державний бюджет на відповідний рік.

13. Для отримання часткового відшкодування підприємство за фактом участі у виставково-ярмарковому заході протягом 30 (тридцяти) календарних днів подає головному розпоряднику коштів такі документи:

1) письмову заяву для отримання часткового відшкодування та інформаційний лист до заяви згідно з додатками 1, 2 до цього Порядку;

2) копії платіжних документів (завірені підписом керівника підприємства) про оплату витрат щодо участі у виставково-ярмаркових заходах, а саме: реєстраційного (організаційного) внеску, оренди обладнання, оренди

експозиційної площі, витрат на заочну участь (публікація у каталозі, участь у колективному стенді);

3) копію акту виконаних робіт (завірену підписом керівника підприємства) з участі у виставково-ярмаркових заходах (на національному рівні);

4) копію договору (завірену підписом керівника підприємства) про участь у виставково-ярмаркових заходах, укладеного з організатором заходу; у разі участі у заходах, що проведені за межами України – копію договору, перекладеного на державну мову у бюро перекладів, викладеного на бланку, завіреному підписом перекладача та печаткою бюро;

5) фото-, відеоматеріали або друковану продукцію (у разі заочної участі у каталозі заходу) про підтвердження участі у виставково-ярмаркових заходах;

б) довідки відповідних органів державної влади за місцем реєстрації про відсутність заборгованості перед:

- державним (місцевим) бюджетом;

- Пенсійним фондом України;

- фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

7) довідку про банківські реквізити рахунку, на який здійснюватиметься перерахування суми коштів на часткове відшкодування.

Документи, подані підприємством для отримання часткового відшкодування, мають бути пронумеровані, прошнуровані та підписані керівником із зазначенням кількості сторінок словами і цифрами.

14. Заява з повним пакетом документів на отримання часткового відшкодування реєструється головним розпорядником коштів через систему електронного документообігу.

15. У разі подання неповного пакету документів головний розпорядник коштів повертає їх суб'єкту без розгляду Комісією протягом 3 (трьох) робочих днів з дня отримання.

16. Матеріали для розгляду на засіданні Комісії готує головний розпорядник коштів.

17. Комісія упродовж місяця з моменту подачі документів розглядає повний пакет документів та приймає рішення про надання або відмову у наданні часткового відшкодування.

18. У разі прийняття Комісією рішення про відмову у наданні часткового відшкодування головний розпорядник коштів протягом 5 (п'яти) робочих днів після його прийняття надсилає підприємству відповідь з обґрунтуванням причин відмови.

Порядок надання часткового відшкодування

19. Засідання Комісії проводить голова або його заступник у разі відсутності голови та за його дорученням. Секретарем Комісії є генеральний директор Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області».

20. Засідання Комісії є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів Комісії.

21. Комісія, за результатами опрацювання поданих матеріалів, приймає рішення щодо надання або відмови у наданні часткового відшкодування шляхом голосування простою більшістю голосів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Комісії.

22. Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписується головою Комісії, її заступником та всіма членами Комісії, які брали участь у голосуванні.

23. Завірені копії протоколів надаються головному розпоряднику коштів для підготовки заявки на фінансування та Департаменту фінансів Чернігівської обласної державної адміністрації разом із заявкою на фінансування.

24. Після отримання фінансування головний розпорядник коштів здійснює переведення коштів обласного бюджету, виділених для часткового відшкодування, на реєстраційний рахунок одержувача.

25. На підставі протоколу одержувач готує реєстр для здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях за формою згідно з додатком 3 до цього Порядку та подає його до Головного управління Державної казначейської служби України у Чернігівській області разом із завіреною копією протоколу.

26. Часткове відшкодування здійснюється одержувачем шляхом перерахування суми коштів в обсязі, затвердженому протоколом Комісії, на розрахунковий рахунок підприємства, вказаний у в інформаційному листі до заяви.

27. Підприємство несе відповідальність за достовірність поданої головному розпоряднику коштів інформації згідно з чинним законодавством України. У разі виявлення недостовірної інформації кошти обласного бюджету в сумі часткового відшкодування підлягають поверненню підприємством на добровільній основі або стягуються в судовому порядку.

Директор
Департаменту економічного розвитку
обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик

Додаток 1 до Порядку часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях

Голові комісії з питань часткового відшкодування витрат підприємств на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях

_____

_____

_____

(повна назва підприємства, код ЄДРПОУ)

Заява

Прошу надати часткове відшкодування витрат за участь у виставково-ярмарковому заході _____,
(назва заходу)
що проводився _____,
(назва оператора)
в термін з _____ по _____, за адресою _____.

_____

(повна адреса проведення заходу)

За участь у виставково-ярмарковому заході сплачено коштів згідно з договором організатору заходу в сумі _____ (у відповідній валюті).

Подаючи цю заяву та документи до неї, засвідчую, що подані документи є достовірними.

Додатки: на _____ арк. у _____ примірнику.

_____
(Посада керівника)

_____
(Підпис)

_____
(ПІБ)

М.П.

Шляхом підписання цього документа відповідно до Закону України «Про захист персональних даних», надаю згоду Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації на обробку моїх особистих даних, даних підприємства у списках та/або за допомогою інформаційно-телекомунікаційної системи бази даних з метою підготовки відповідно до вимог чинного законодавства адміністративної та іншої інформації, а також внутрішніх документів Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації. Зобов'язуюсь при зміні персональних даних надати у найкоротший термін уточнену інформацію. Посвідчую, що повідомлений про використання інформації про мене, підприємство, з метою надання часткового відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях. З механізмом часткового відшкодування – ознайомлений.

« » _____ 20 _____ р.
(число, місяць, рік)

Додаток 2 до Порядку часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях

Інформаційний лист до заяви
на отримання часткового відшкодування витрат підприємства на участь у виставково-ярмарковому заході на національному/міжнародному рівні

1	Повна назва підприємства	
2	Посада, ПІБ керівника	
3	Код ЄДРПОУ	
4	Юридична адреса	
5	Фактична адреса	
6	Контактні телефони, ел. пошта	
7	КВЕД за основним видом діяльності	
8	Назва виставково-ярмаркового заходу, в якому брали участь	
9	Термін, дата та місце проведення виставково-ярмаркового заходу	
10	Витрати, що мають безпосереднє відношення до участі у виставково-ярмаркових заходах, а саме: реєстраційний (організаційний) внесок, оренда обладнання, оренда експозиційної площі, витрати на заочну участь (публікація у каталозі, участь у колективному стенді) - сума у відповідній валюті	
11	Банківські реквізити для здійснення перерахування часткового відшкодування (номер рахунку, установа банку, її код МФО)	
12	Чи отримувало підприємство відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових заходах за рахунок коштів місцевих бюджетів у поточному році (так/ні, якщо так – вказати за рахунок якого бюджету)	
13	Наявність заборгованості із виплати заробітної плати (€/відсутня)	
14	Наявність заборгованості перед: - державним (місцевим) бюджетом (€/відсутня); - Пенсійним фондом України (€/відсутня); - фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування (€/відсутня)	
15	Чи визнано підприємство банкрутом або стосовно його порушено справу про банкрутство, перебуває у стадії припинення діяльності (так/ні)	
16	Рівень середньомісячної заробітної плати працівників на дату подання заяви, грн	
17	Чистий прибуток (+)/збиток (-), одержаний за останній календарний рік (зазначити рік), останній звітний період поточного року (зазначити період), тис. грн	

_____
(Посада керівника)

_____
(Підпис)

_____
(ПІБ)

М.П.
« » 20 р.
(число, місяць, рік)

Додаток 3 до Порядку часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях

РЕЄСТР № _____
від _____ 20__ р.

для здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях

згідно з Протоколом № _____ від _____

№ з/п	Код ЄДРПОУ	Повна назва підприємства	Банківські реквізити (номер рахунку, установа банку, її код МФО)	Сума, грн
1.				
2.				
3.				
Загальна сума реєстру:				

Генеральний директор
Державної організації
«Регіональний фонд
підтримки підприємництва
по Чернігівській області» _____

ПІБ

М.П.

Головний бухгалтер
Державної організації
«Регіональний фонд
підтримки підприємництва
по Чернігівській області» _____

ПІБ

ПОРЯДОК

проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини» (далі – Порядок)

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм організації та проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини» (далі - Конкурс) в рамках реалізації заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, затвердженої рішенням сьомої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 20.12.2016 № 6-7/VII (в редакції рішення п'ятнадцятої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 04.10.2018 № 8-15/VII) (далі – Програма).

2. Метою Конкурсу є:

- сприяння виробництву високоякісних та конкурентоспроможних товарів (продукції) вітчизняного виробництва, популяризація і просування їх на споживчому ринку;

- створення сприятливих умов щодо розроблення, впровадження на підприємствах області систем управління якістю, управління безпечністю харчових продуктів, управління гігієною та безпекою праці та систем екологічного керування (далі – систем управління);

- поширення та пропагування досвіду суб'єктів малого і середнього підприємництва, які виробляють в регіоні якісний товар (продукцію).

3. Конкурс проводиться з дотриманням принципів законності, рівності умов для учасників Конкурсу, прозорості, відкритості, об'єктивності, уникнення конфлікту інтересів.

4. Організатором проведення Конкурсу є Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – Організатор).

5. У Конкурсі можуть брати участь суб'єкти малого і середнього підприємництва, які зареєстровані та займаються виробництвом товарів (продукції) на території області (далі – суб'єкти підприємства).

6. В рамках Конкурсу визначається кращий товар (продукція) за наступними номінаціями:

- «Продовольчі товари»;
- «Промислові товари для населення».

7. Участь у конкурсі безкоштовна.

8. Фінансування витрат, пов'язаних з проведенням Конкурсу, здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених в рамках Програми на проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини».

9. Під час проведення Конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Конкурсна комісія

10. З метою організації проведення Конкурсу та визначення переможців утворюється конкурсна комісія (далі – Комісія).

11. Створення та затвердження складу Комісії покладається на Чернігівську обласну державну адміністрацію в особі Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації.

12. Основними завданнями Комісії є:

- 1) організація та проведення Конкурсу;
- 2) підбиття підсумків Конкурсу та визначення переможців.

13. Формою роботи Комісії є засідання.

14. Засідання Комісії є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів Комісії.

15. Засідання Комісії проводить голова або його заступник у разі відсутності голови та за його дорученням.

Організація проведення Конкурсу

16. Конкурс проводиться щорічно у рамках Програми.

17. Організатор публікує на офіційних сайтах Чернігівської обласної державної адміністрації та Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації оголошення про Конкурс, де вказує терміни подання заявок на участь у Конкурсі, телефони для довідок, електронну адресу та іншу інформацію з питань проведення Конкурсу.

18. Оцінка товарів (продукції), що подаються на Конкурс, проводиться Комісією за критеріями:

1) наявність: сертифікатів систем управління; експертних висновків на товар (продукцію); висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи;

протоколів випробувань (в акредитованих лабораторіях); звітів аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що застосовані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР, проведеного державним органом або приватною аудиторською компанією;

2) наявність відзнак (нагород) за участь в інших конкурсах та виставково-ярмаркових заходах;

3) позитивна динаміка обсягів реалізації продукції за останній звітний рік (у порівнянні з попереднім роком);

4) експорт товарів (продукції);

5) відсутність скарг та рекламаций на товар (продукцію) за останній звітний рік.

19. Для участі у Конкурсі суб'єкти підприємництва подають Організатору:

1) заявку (окремо за кожним найменуванням, назвою товару (продукції)) встановленого зразка згідно з додатком 1 до цього Порядку;

2) копії: сертифікатів систем управління; експертних висновків на товар (продукцію); висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи; протоколів випробувань (в акредитованих лабораторіях); звітів аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що застосовані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР, проведеного державним органом або приватною аудиторською компанією (за наявності);

3) копії документів про відзнаки (нагороди) в інших конкурсах та виставково-ярмаркових заходах (за наявності);

4) інформація про експорт товарів (продукції) (за наявності) у довільній формі за підписом керівника;

5) інформація про динаміку обсягів реалізації продукції за останній звітний рік (у порівнянні з попереднім роком) у довільній формі за підписом керівника;

6) інформацію щодо споживчих характеристик товарів (продукції), що представляються на Конкурс та якісні фотокартки товару (продукції);

7) інформація про надходження скарг та рекламаций на товар (продукцію), що представляється на Конкурс, за останній звітний рік (зазначити рік).

20. Заявка з повним комплектом документів реєструється через систему електронного документообігу Організатора.

21. У разі подання неповного пакету документів Організатор повертає їх суб'єкту підприємництва без розгляду Комісією протягом 3 (трьох) робочих днів з дня отримання.

22. Заявка з повним пакетом документів, що надійшли після кінцевого терміну подання документів, не розглядаються.

23. Комісія здійснює оцінку відповідності критеріям (далі - Оцінка) заявлених на Конкурс товарів (продукції) за бальною системою та визначає кращий товар (продукцію) за кожною номінацією.

24. Відповідність одному критерію – один бал.

25. Переможцями Конкурсу у кожній номінації є учасники, товари (продукція) яких за результатами Оцінки отримали найбільшу сумарну кількість балів. При цьому у кожній номінації Конкурсу можуть отримати перемогу декілька видів товарів (продукції) від одного або різних суб'єктів підприємництва.

26. Рішення Комісії щодо переможців Конкурсу оформлюється протоколом, який підписується головою Комісії, її заступником та присутніми членами Комісії.

27. Переможці Конкурсу отримують дипломи «Кращий товар Чернігівщини».

28. Інформація та відомості щодо переможців Конкурсу та їх товарів (продукції) оприлюднюються на офіційних сайтах Чернігівської обласної державної адміністрації та Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації.

Директор
Департаменту економічного розвитку
обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик

Додаток до Порядку проведення щорічного
обласного конкурсу
«Кращий товар Чернігівщини»

Голові комісії з питань проведення
щорічного обласного конкурсу
«Кращий товар Чернігівщини»

_____

_____

(повна назва суб'єкта підприємництва)

ЗАЯВКА
на участь у щорічному обласному конкурсі
«Кращий товар Чернігівщини» - 20__

1.	Посада, ПІБ керівника	
2.	Код ЄДРПОУ	
3.	Юридична адреса	
4.	Фактична адреса	
5.	Контактні телефони, ел. пошта	
6.	КВЕД за основним видом діяльності	
7.	Номінація	
8.	Найменування, назва товару (продукції), що подаються на Конкурс	
9.	Наявність документів, що підтверджують відповідність продукції (немає/є і зазначити які)	
10.	Наявність відзнак (нагород) за участь в інших конкурсах та виставково-ярмаркових заходах (немає/є і зазначити в яких)	
11.	Чи експортується товар (продукція), що подається на Конкурс (ні/так і зазначити куди експортується)	
12.	Наявність скарг та рекламацій на товар (продукцію), що представляється на Конкурс, за останній звітний рік (зазначити рік) (немає/є і зазначити з якого приводу)	
13.	Динаміка обсягів і темпів реалізації товару за останній звітний рік (зазначити рік), тис. грн. (+/- % до попереднього року)	

Подаючи цю заявку та документи до неї, засвідчую, що подані документи є достовірними.

Додатки: на _____ арк. у _____ примірнику.

Шляхом підписання цього документа надаю згоду Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації на обробку моїх особистих даних, даних щодо суб'єкта підприємництва відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

_____
(Посада керівника)

_____
(Підпис)

_____
(ПІБ)

М.П.

« » _____ 20__ р.

(число, місяць, рік)

Додаток 5
до обласної Програми розвитку малого і
середнього підприємництва на 2017-2020 роки

Ресурсне забезпечення обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки
тис. гривень

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання Програми				Всього витрат на виконання Програми
	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	
Обсяг ресурсів усього, у тому числі:	4750,0	5320,0	6060,0	7250,0	23380,0
Обласний бюджет	4750,0	5320,0	6060,0	7250,0	23380,0
Кошти обласного бюджету, повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП	за окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області				
Кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	обсяг коштів буде затверджуватись за окремою бюджетною програмою Державним центром зайнятості та Правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття				

Директор Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик